

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/267/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8712207557
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8712207557.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: Ing. C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXXX/X, XXX XX M., zast. Advokátska kancelária Hudzík - Novysedlák Partners, v.o.s., Mnoheľova 830/15, 058 01 Poprad, proti žalovanej: W. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX/X, XXX XX O. S., zast. Advokátska kancelária JUDr. Peter Szárszoi, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 071 01 Michalovce, o zaplatenie 12.500,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č. k. 7C/92/2012-130 zo dňa 28.08.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zastavil konanie.

Vyslovil, že účastníkom nepriznáva náhradu trov konania.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 96 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Konštatoval, že rozsudkom č. k.. 7C/92/2012 zo dňa 13.11.2013 vyhovel žalobe v celom rozsahu a zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 12.855,33 Eur s príslušenstvom a zároveň zaviazal žalovanú uhradiť žalobcovi trovy konania.

V dôsledku odvolania podaného žalovanou Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 3/Co/41- zo dňa zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca podaním zo dňa 13. 08. 2014, ktoré bolo súdu doručené dňa 20. 08. 2014 zobral návrh v celom rozsahu späť. Navrhol o trovách konania rozhodnúť podľa ustanovenia § 150 Občianskeho súdneho poriadku poukazujúc na okolnosti prípadu, ktoré považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa.

Žalovaná podaním zo dňa 20.08.2014, ktoré bolo súdu doručené dňa 25.08.2014 súhlasila so späťvzatím žaloby a žiadala priznať náhradu trov konania v celkovej výške 2.686,56 Eur s tvrdením, že dôvody, ktoré uviedol žalobca v späťvzatí návrhu, nie sú dôvodmi hodnými osobitného zreteľa.

Na základe uvedeného súdu prvého stupňa dospel k záveru, že boli splnené podmienky na zastavenie konania (§ 96 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa právne podľa ust. § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“)

Konštatoval, že aplikujúc ustanovenie § 150 ods. 1 O. s. p., predovšetkým s prihliadnutím na existenciu okolností súvisiacich s predprocesným štádiom sporu, s chovaním účastníkov v tomto štádiu, aj s okolnosťami uplatneného nároku, je nesporné, že dôvodom podania žaloby bola tá skutočnosť, že pri kúpe motorového vozidla žalovaná neinformovala žalobcu o existencii záložného práva. Žalovaná riadne a včas nesplácala pohľadávku a reálne hrozilo zo strany záložného veriteľa, že dôjde k výkonu záložného práva. Bolo preukázané, že pred podaním žaloby na súde žalobca komunikoval ohľadom týchto skutočností so žalovanou, avšak neúspešne. Záložné právo existovalo až k uspokojeniu pohľadávky záložného veriteľa, ku ktorej došlo až v septembri 2013. Je tiež nesporné, že dĺžka konania na okresnom súde bola zapríčinená viacerými neúčastami žalovanej na pojednávaní. Súd za takejto situácie mal za to, že ide o dôvody hodné osobitného zreteľa podľa ust. § 150 ods. 1 O. s. p., a preto náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Proti tomuto uzneseniu, a to proti výroku o trovách konania, podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná. V odvolaní citovala ustanovenie § 150 Občianskeho súdneho poriadku a uviedla, že nemala dôvod pred začatím konania plniť z neplatného odstúpenia od zmluvy a ani uzavrieť nevýhodnú mimosúdnu dohodu so žalobcom, s čím sa uznesením zo dňa 07.05.2014 stotožnil aj Krajský súd v Prešove. Kedy došlo k uspokojeniu pohľadávky záložnému veriteľovi je irelevantné a na priebeh sporu to nemalo význam. Aj keby pohľadávka nebola uspokojená do dnešného dňa, tak by to nemalo pre oprávnenosť nároku žalobcu význam. Skutočnosť, že žalobca podal žalobu a následne ju v celom rozsahu vzal späť, žalovaná nezavinila. Žalovanej vznikli trovy konania bez jej vlastného zavinenia. Podľa svojich možností poskytla súdu a žalobcovi primeranú súčinnosť. Je potrebné brať do úvahy, že počas konania pracovala v zahraničí, aby mohla užiť svoju rodinu. Napriek časovej náročnosti a finančným výdavkom na cestovné sa dňa 13.11.2013 dostavila na pojednávanie. Aj keď sa nemohla zúčastniť všetkých pojednávaní, svoju neúčasť vždy vopred ospravedlnila, čím žalobcovi trovy konania nevznikli. Samotná dĺžka konania nemá vplyv na výšku trov konania, resp. na ich priznanie/nepriznanie. Späťvzatím žaloby žalobca zavinil, že sa konanie muselo zastaviť, preto je povinný v zmysle ust. § 146 ods. 2 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku nahradiť žalovanej trovy konania, ktoré jej vznikli. Žalobca nakladal so svojim dispozičným právom podľa svojej slobodnej vôle, zatiahol žalovanú do sporu, v ktorom bol neúspešný a za svoje konanie chce trestať žalovanú. Žalovanej patrí plná náhrada trov konania, keďže žiadny dôvod hodný osobitného zreteľa v tomto prípade neexistuje, resp. dôvody, na základe ktorých súd prvého stupňa trovy konania nepriznal, nie sú dôvodmi hodnými osobitného zreteľa. Súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil skutkový stav, ktorý viedol k nesprávnemu výroku o trovách konania.

Na základe uvedeného žalovaná žiadala, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil a priznal žalovanej právo na náhradu trov konania, alternatívne, aby odvolací súd uznesenie v napadnutej časti zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca.

Vo vyjadrení uviedol, že súd prvého stupňa rozhodol správne, keď účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania. Aplikujúc ustanovenie § 150 Občianskeho súdneho poriadku našiel súd prvého stupňa v okolnostiach prípadu spravodlivú rovnováhu plne v súlade s obsahom základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie garantované čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajú v samotných okolnostiach prípadu, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku, a to najmä v samom predmete konania. Výrok o trovách konania je plne v súlade s priebehom celého konania. Zo strany žalobcu nešlo o svojvoľné uplatňovanie práva, ale žalobca uplatňoval svoje práva. Žalovaná sama spôsobila začatie súdneho konania, keďže pri uzatváraní kúpnej zmluvy uviedla žalobcu do omylu, neinformovala ho o právnych vadách predávanej veci, že na predmete motorovom vozidle existuje záložné právo v prospech záložného veriteľa ČSOB. Z toho dôvodu bol žalobca nútený odstúpiť od zmluvy. Žalovanú viackrát vyzval na mimosúdne vyriešení sporu, žalovaná však na jeho snahy nereagovala. Preto bol žalobca nútený domáhať sa svojich práv podaním žaloby. Celé konanie žalovanej od uzavretia kúpnej zmluvy, keď žalovaná žalobcu uviedla do omylu a zamlčala existenciu záložného práva cez následné nesplácanie pohľadávky záložného veriteľa a nechotu riešiť vzniknutý problém, je v hrubom rozpore s dobrými mravmi. K výmazu záložného práva došlo až 1,5 roka po podaní žaloby. Žalobca by nikdy nezakúpil motorové vozidlo, keby vedel, že na ňom viazne záložné právo vo výške 10.000,- Eur. Žalovaná úver nesplácala a o strany záložného veriteľa boli robené kroky smerujúce k odobratiu

vozidla. Žalovaná porušila aj čl. VIII. bod 3 Všeobecných zmluvných podmienok záložného veriteľa, keď bez jeho predchádzajúceho súhlasu previedla vlastnícke právo na inú osobu. Preto má žalobca za to, že celé konanie žalovanej od uzavretia kúpnej zmluvy ako aj konanie počas trvania súdneho sporu je potrebné hodnotiť ako v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajú v samotnom priebehu súdneho konania. Žalobca od prvého úkonu, ktorý mu patrilo, ako aj v priebehu celého konania aktívne vystupoval v konaní, plnil si procesné povinnosti, zúčastňoval sa na pojednávaniach. Uvedené je tiež okolnosťou v zmysle § 150 O.s.p. Na druhej strane žalovaná zapríčinila predlžovanie konania svojho pasivitou a nepreberaním zásielok, žiadosťami o odročenie pojednávania. Nie je pravdivé tvrdenie žalovanej, že napriek časovej náročnosti a finančným výdavkom na cestovné sa dňa 13.11.2013 dostavila na pojednávanie. Súd prvého stupňa určil dátum pojednávania až potom, čo na pojednávaní dňa 25.08.2013 právny zástupca žalovanej po telefonickom rozhovore so žalovanou oznámil, kedy bude žalovaná doma. Žalovaná tak nebola nútená vynaložiť čas a financie z dôvodu účasti na pojednávaní, nakoľko sa v danom čase na základe vlastného rozhodnutie nachádzala na území SR. Nepriznanie náhrady trov konania nebude neprímerane tvrdé, nebude takým zásahom do majetkovej sféry žalovanej, že by boli ohrozené jej celkové majetkové pomery.

Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd uznesenie v jeho napadnutej časti potvrdil.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 214 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patrilo; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Odvolací súd zo spisu zistil, že žalobca sa žalobou a jej doplneniami domáhal od žalovanej zaplata sumy 12.855,33 Eur s príslušenstvom titulom kúpnej ceny za motorové vozidlo, ktorú zaplatil žalovanej, ktorá žalovaná suma zahŕňa aj náhradu škody, ktorá mala žalobcovi vzniknúť v súvislosti s vrátením motorového vozidla od tretej osoby. Podľa žalobcu žalovaná ho uviedla do omylu tým, že ho neinformovala o právnych vadách (existencia záložného práva) pri kúpe motorového vozidla, a preto žalobca od zmluvy odstúpil (§ 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Súd prvého stupňa rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 7C/92/2012-90 zo dňa 13.11.2013, ktorým zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 13.855,33 Eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 07.06.2012 zo sumy 12.500,- Eur do zaplataenia a s 5,75 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 151,97 Eur od 22.02.2013 do zaplataenia v lehote 15 dní a zároveň zaviazal žalovanú uhradiť žalobcovi trovy konania v sume 2.619,75 Eur, tiež v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Na základe odvolania podaného žalovanou Krajský súd v Prešove ako odvolací súd uznesením č. k. 3Co/41/2014-115 zo dňa 07.05.2014 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Následne žalobca písomným podaním vzal žalobu späť (č. l. 122 spisu). Z odvolania žalovanej vyplýva, že nesúhlasí pri rozhodovaní o trovách konania s aplikáciou ustanovenia § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu a so závermi súdu prvého stupňa konštatuje:

Zo spisu nepochybne vyplýva, že k zastaveniu konania vo veci samej došlo v dôsledku späťvzatia žaloby. Žalobca dôvod späťvzatia neuviedol a zo spisu nevyplýva, že by k späťvzatiu podanej žaloby došlo v dôsledku správania sa žalovanej, tiež nevyplýva, aby žalovaná žalobcovi po podaní žaloby plnila žalovanú sumu.

Podľa ust. § 146 ods. 2 O. s. p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Pretože nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim z procesného práva, okolnosť, či v danom prípade išlo o dôvodne podanú žalobu, je potrebné posúdiť z procesného hľadiska, teda či v danom prípade sa žalobca domohol uplatneného nároku.

V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci (§ 142 O.s.p.), resp. zavinením zastavenia konania (§ 146 ods. 2 O. s. p.). Len výnimočne nemusí súd úspešnému účastníkovi priznať náhradu trov konania. Môže tak urobiť podľa ustanovenia § 150 O.s.p., podľa ktorého, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Takéto posúdenie síce v napadnutom uznesení neabsentuje a súd prvého stupňa aplikáciu ustanovenia § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v napadnutom uznesení odôvodnil, odvolací súd sa však nestotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že v danom prípade sú splnené podmienky na nepriznanie trov konania úspešnej žalovanej.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd prvého stupňa za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval existenciu okolností súvisiacich s predprocesným štádiom sporu, vzal do úvahy okolnosti uplatneného nároku, dôvod podania žaloby a okolnosť, že žalovaná pri kúpe motorového vozidla neinformovala žalobcu o existencii záložného práva a že riadne a včas nesplácala pohľadávku a reálne hrozilo zo strany záložného veriteľa, že dôjde k výkonu záložného práva. V prospech žalobcu poukázal súd prvého stupňa na to, že žalobca pred podaním žaloby komunikoval ohľadom týchto skutočností so žalovanou, avšak neúspešne, preto podal žalobu. Na vrub žalovanej pričítal, že k uspokojeniu pohľadávky záložného veriteľa došlo v septembri 2013 a tiež okolnosť, že dĺžka konania na okresnom súde bola zapríčinená viacerými neúčastami žalovanej na pojednávaní.

K uvedeným dôvodom odvolací súd predovšetkým poukazuje na skutočnosť, že žalobca aj žalovaná využili svoje zákonné právo a nechali sa v konaní zastúpiť advokátom. Preto na strane oboch účastníkov konania vznikli trovy v súvislosti s takýmto zastúpením.

Tak ako vyplýva z obsahu spisu, odvolací súd vo svojom uznesení č. k. 3Co/41/2014-115 zo dňa 07.05.2014 vyslovil právny názor týkajúci sa nároku žalobcu, vo vzťahu ku ktorému konštatoval, že odstúpenie žalobcu od kúpnej zmluvy je neplatné, kúpna zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je platná, výlučným vlastníkom predmetu kúpy je žalobca, ktorý nemá nárok na vrátenie kúpnej ceny ani na náhradu škody a úroky z omeškania. Odvolací súd pri zrušení rozsudku postupoval rešpektujúc konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu SR v otázke tzv. zmeňujúcich rozsudkov, a preto pristúpil ku kasačnému rozhodnutiu.

Skutkové okolnosti, v ktorých súd prvého stupňa videl naplnenie dôvodu hodného osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalovanej, nemožno považovať za relevantné. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí dal jednoznačnú odpoveď na otázky týkajúce sa merita veci. Súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 Občianskeho súdneho poriadku) a jeho konštatovanie, že dôvodom hodným osobitného zreteľa by mali byť aj dôvod podania žaloby, okolnosti, že žalovaná neinformovala žalobcu pri kúpe motorového vozidla o existencii záložného práva, sú spôsobilé navodiť zdanie, že žaloba bola podaná dôvodne, čo však v danom prípade neplatí.

Pokiaľ ide o predprocesné štádium sporu, o správanie sa účastníkov konania a okolnosti uplatneného nároku, súd prvého stupňa tieto dôvody pre aplikáciu ustanovenia § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku nijako bližšie nekonkretizoval a nevyhodnocoval.

Je síce pravdou, že pojednávania boli v danej veci odročované predovšetkým z dôvodov na strane žalovanej, avšak je potrebné prisvedčiť odvolacej námietke žalovanej, že v tomto smere neúčast žalovanej na pojednávaní neznamená, že by žalobcovi v súvislosti s tým vznikali trovy konania.

Podľa odvolacieho súdu jednoznačne v danom prípade nemožno konštatovať, že by išlo o také zvláštne okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali nepriznanie trov konania. Je potrebné vždy mať na pamäti, že ustanovenie § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je ustanovením výnimočným. Jedným z

rozhodujúcich hľadísk pre aplikáciu výnimky je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkom a aby neodporovalo dobrým mravom (z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5Cdo 67/2010 z 9.6.2010).

Pri posudzovaní, či v konkrétnej veci boli naplnené zákonné podmienky pre aplikáciu výnimočného ustanovenia § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je zároveň potrebné posudzovať použitie výnimky vo vzťahu k oboj účastníkom konania a rešpektovať, aby rozhodnutie zabezpečilo rovnovážny stav na oboch stranách sporu.

Tak žalobca ako aj žalovaná si k uplatneniu, resp. bráneniu svojich práv zvolili právnych zástupcov - advokátov, ktorí, ako je možné predpokladať, zastúpenie účastníkov neprevzali z altruistických dôvodov. Advokácia je slobodné povolanie vykonávané za účelom získania odmeny za výkon činnosti. Ak by súd neuložil neúspešnému žalobcovi zaplatiť náhradu trov, ktoré svojmu právnenmu zástupcovi má zaplatiť žalovaná, znamenalo by to, že napriek úspešnému bráneniu sa v spore by jej nik ich trovy nenahradil a vlastnému právnenmu zástupcovi by ich musela zaplatiť z vlastných prostriedkov. Takýto postup by bol podľa odvolacieho súdu zjavne nespravodlivý a taký, ktorý by vykazoval znaky rozporu s dobrými mravmi. Napokon, vzhľadom na výsledok konania, nebola to v konaní úspešná žalovaná, ktorá spor vyvolala, ale žalobca, ktorý vzhľadom na výsledok konania a vzhľadom na to, že nebolo preukázané späťvzatie žaloby pre správanie sa žalovanej, úspešným nebol.

Žalobca, ktorý bol právne zastúpený advokátom už pri podávaní žaloby musel si byť vedomý toho, že v prípade neúspechu bude povinný znášať trovy konania. Žalovaná sa v konaní vyvolanom žalobcom bránila a využila právo nechať sa v konaní zastúpiť advokátom. Z priebehu konania nevyplýva, že by žalovaná so žalobou a nárokmi žalobcu súhlasila a ani nevyplýva, že by svojim správaním dala dôvod na späťvzatie návrhu. Žalovaná naopak v priebehu celého konania popierala dôvodnosť nároku žalobcu.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd konštatuje, že v danom prípade neboli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu ustanovenia § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a odvolacie námietky žalovanej považuje odvolací súd za spôsobilé privodiť zrušenie uznesenia v jeho napadnutej časti.

Preto odvolací súd uznesenie v jeho napadnutej časti podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f), h) Občianskeho súdneho poriadku zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude opätovne rozhodnúť o trovách konania tak, že svoje rozhodnutie náležite odôvodní tak, aby jeho rozhodnutie zodpovedalo skutkovým okolnostiam vyplývajúcim zo spisu.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.